

Nicolau Martín: «Volem recuperar la Coronela perquè són les nostres arrels, i poden ser molt vàlides en la recuperació de la nostra plenitud»

written by Ramon Munné | 6 de febrer de 2017

Nicolau Martín (Bonn, 1965). President de La Coronela de Barcelona. Apassionat per la història i per la història de Catalunya en particular.

Quin és l'origen de la Coronela? Era un cos militar?

L'origen de la Coronela de Barcelona es troba en la tradició d'autodefensa típica catalana: hosts gremials, hosts ciutadanes, sacramentals, sometents, etc i és una característica típica i exclusiva catalana.

La Coronela era un cos híbrid: civil-militar.

Era una "entitat" fornida de civils militaritzats, que es regien per normes i usos barcelonins, amb faltes com els militars però les penes les imposava el Consell de Cent, l'entitat de govern de Barcelona. (De fet el Conseller en Cap de Barcelona, en temps de guerra es convertia en el Coronel de la Coronela de Barcelona. Rafael Casanova va ser l'últim Conseller en Cap i Coronel).

N'hi havia només a Barcelona o també en d'altres llocs de Catalunya?

N'hi havia a les ciutats i viles on la vida gremial era prou gran.

N'hi havia a Mataró, Tortosa, Lleida, Girona, Vic, Manresa, etc, però sense dubte, la més gran, important i respectada era la de Barcelona

La Coronela de Barcelona va entrar en combat durant la guerra de successió? Com es coordinava amb la resta de l'exèrcit català?

Sí, la Coronela va entrar en combat.

Marques a la muralla fetes pels esmolaments de les espases durant la defensa de Barcelona

Al principi de la guerra, fent tasques de guàrdies a les muralles de Barcelona, i a mesura que anava avançant la guerra, el pes absolut va ser cada cop més gran, fins arribar als últims mesos, que és quan el pes de la defensa de la Nació lliure, queda reduït a Barcelona i Cardona i és quan la Coronela de Barcelona demostra la seva capacitat organitzativa i de combat.

La coordinació amb la resta de l'exèrcit català era, vist amb ulls actuals, un xic diferent al que podríem entendre.

Eren cossos diferents, els regiments regulars, o exèrcit,

depenia de la Diputació del General (Generalitat) i la Coronela de Barcelona, del Consell de Cent.

Ambdues institucions, independents entre elles.

Quan efectius composaven la Coronela de Barcelona a l'inici del setge de 1714? Eren només homes? Hi va haver moltes baixes?

Sobre el nombre d'efectius, hi ha diverses opinions i fonts. Oscil·len entre els 4.000 ciutadans i els 5.500 ciutadans (gremiats).

Evidentment, en una societat com les que hi havia llavors, el pes de la guerra el duien els homes, però en ser una milícia ciutadana, on l'àger és acotat, implica la participació de les famílies.

Francesc de Castellví, a les Narraciones Históricas, dedica un apartat a les dones barcelonines i encara és un tema a estudiar.

Jo, personalment, i comprovant certs documents originals, crec fermament en el paper, no ja de les dones exclusivament, sinó de tota la família en els combats.

No parlem de sexes, parlem de famílies.

Quins actes destacades de la Coronela durant la defensa de Barcelona el 1714?

N'hi ha molts, tants, que l'exèrcit europeu més important de l'època, com era l'exèrcit francès, admirava la Coronela de Barcelona i restaven sorpresos que unes milícies ciutadanes fossin més «dignes» d'enfrontar-se amb ells que exèrcits de tota la vida com per exemple l'espanyol/borbònic, el qual era molt maldestre.

Sense dubte, hi ha dos moments a destacar:

1.- La batalla de Santa Clara, a l'agost de 1714, quan els

borbònics ataquen la ciutat pensant que la prendran per les armes i, després de tres dies de batalla, la Coronela refusa als borbònics, ocasionant una de les derrotes més sonades dels borbònics i, diguem-ho «romànticament», l'última batalla guanyada pels catalans amb una Nació plena.

2.- La batalla de l'11 de setembre de 1714, on gràcies a la Coronela de Barcelona, la ciutat no és presa pels borbònics i passada a sac.

I, a conseqüència de la fermesa dels seus ciutadans, Barcelona capitula (no es rendeix).

Vosaltres formeu l'»Associació La Coronela de Barcelona». Amb quin objectiu?

Recuperem la Coronela per molts factors:

1.- orgull barceloní

2.- orgull català

3.- fer veure que érem una societat avançada (com ho podia ser una Holanda o Anglaterra de llavors)

4.- demostrar que els catalans hem estat i som un poble i nació normal, com qualsevol altre i, que no érem una societat decadent i pobre, ans al contrari. Ens han volgut fer creure que ens van «rescatar» d'una decadència cultural, política i econòmica, la qual cosa no és pas certa, tot al contrari. La decadència va venir amb l'ocupació borbònica i la implantació

del sistema castellà/espanyol.

La reproducció dels uniformes i de les armes ha estat difícil?

En un principi, com tot en aquesta vida, és complicat, però un cop encetes el camí , és més fàcil.

Això si, econòmic no ho és precisament, tot al contrari, és prou car.

Per què creieu que és important de recuperar-ne la seva memòria en aquest moment?

Perquè un país normal, té les seves arrels, que no són millors ni pitjors que les de qualsevol altre, però són les nostres. I poden ser molt vàlides en la recuperació de la nostra plenitud, ja que nosaltres som del parer que «recuperem» la plenitud, no que l'aconsegim «nova de trinca».

El 26 de gener es commemora la Diada del Soldat català. Què caldria fer perquè fos més coneguda i dignificada?

Es commemora i celebra la batalla de Montjuïc de 1641, durant la guerra de separació (també coneguda per la guerra dels segadors), on s'enfronten, ciutadans que volen i treballen per les seves lleis, usos i costums contra exèrcits de fora que volen sotmetre'ns a les seves maneres de fer, pensar, viure, parlar, etc. Trobeu qualque paral·lelisme amb tot el que esta succeint avui dia?

Per què fos més coneguda, caldria la implicació dels governs (ciutat i Generalitat) i dignificar-la. Ja la dignifiquem qui de manera voluntària fa anys que la celebrem.

Vista de la part de la muralla encarada al port on durant el setge de 1714 s'hi penjaren les banderes negres de resistència a ultrança

Ens trobem ara al Baluard i Porta de Santa Madrona. Què hi va passar aquí el 1714 i quina participació hi va tenir la Coronela?

Aquí, durant la guerra, no va passar gaire cosa, ja que des de la Porta de Sant Antoni (porta principal de la Ciutat) fins al Castell de Montjuïc, hi havia una altra muralla, anomenada «Pas cobert», vigilada i defensada per la Coronela i que deixava el terreny des de, més o menys i aproximadament, C/Tamarit-Creu dels Molers fins el mar com a terreny «encara nacionalment lliure».

Però si que té importància aquest baluard i porta de Santa Madrona, ja que va ser l'única permesa pel Consell de Cent per a que s'obris i deixés que els ciutadans de Barcelona sortissin de la ciutat per a refugiar-se a les faltes de Montjuïc.

També, per aquesta porta és per on va entrar en primer moment el Duc de Berwick, el 13 de setembre un cop es va capitular i allà (sempre segons Castellví) va veure cossos de dones mortes amb armes a les mans.

També, per aquesta porta, va sortir el General Moragues quan va voler marxar cap a Mallorca i el van emboscar a Montjuïc.

Un apunt més, per aquesta porta, el 1640 va fugir el Comte de Santa Coloma perseguit pel poble de Barcelona i els «segadors» i als peus de Montjuïc, on estava el port de Barcelona, el van encalçar i el van ajusticiar, donant inici a la Guerra de Separació (dels segadors).

Si els membres de la Coronela que van lluitar per la nostra llibertat aquí el 1714 poguessin veure el moment actual, què creus que ens dirien?

Que què ens dirien? Personalment ho tinc clar, ens dirien:

-Encara? Nanos, espavileu, que aquesta guerra dura ja més de 300 anys.